

แบบรายงานผล

การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

รอบที่ 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สำนักงานศึกษาธิการภาค 12

นโยบายที่ 8 การจัดทำระบบวัดผลรองรับมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ

คำชี้แจง :

1. การจัดทำระบบวัดผลรองรับมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) หมายถึง แนวทางการขับเคลื่อนเพื่อให้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจัดการเรียนการสอน ได้สอดคล้องกับความต้องการของภาคประกอบการ โดยการเชื่อมโยงการศึกษากับโลกการทำงานด้วยกลไกฐานอาชีพจากองค์กรรับรองมาตรฐานอาชีพและกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ สร้างความพร้อม ทางเลือก และความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพให้กับผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาในการเข้าสู่อาชีพตามความสนใจความถนัด และส่งเสริมการสะสมประสบการณ์ทางอาชีพทั้งในระหว่างเรียนและการทำงาน โดยผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพด้วยการนำหน่วยกิตสะสมมาใช้เทียบคุณวุฒิ รับรองมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ ตลอดจนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสายอาชีวศึกษาสามารถขอการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ ได้ในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ในระบบ เพื่อให้ผู้เรียนมีทางเลือกที่จะมีรายได้ระหว่างเรียนควบคู่กับการทำงานไปพร้อมกัน ซึ่งเป็นการสร้างกำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง

2. หลักสูตรที่เชื่อมโยงมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานสากล หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และหลักสูตรการฝึกอบรมที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพ และสอดคล้องตามหลักการของกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ (National Qualifications Framework : NQF) ที่เชื่อมโยงระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ ในหลักสูตรตามระดับการศึกษากับระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมการเทียบโอนผลลัพธ์การเรียนรู้ และประสบการณ์ที่มีอยู่ก่อน (Recognition of Prior Learning: RPL) รองรับระบบการสะสมและเทียบโอนหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) จากมาตรฐานอาชีพ

8.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินการจัดทำระบบวัดผลรองรับมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ

หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ที่มีความตระหนักถึงประโยชน์ในระบบวัดผลรองรับมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) มีการพัฒนาทักษะวิชาชีพ (Skill Certificate) โดยการพัฒนาทักษะและสมรรถนะวิชาชีพ (Up-Skill, Re-Skill) พัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา : CLC มีการบูรณาการวิชาสามัญและวิชาชีพในชุดวิชาเดียวกัน เชื่อมโยงการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสะสมหน่วยการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ ในการจัดการอาชีวศึกษา มีการจัดทำข้อตกลง (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ สามารถเทียบโอนหน่วยกิตหรือประสบการณ์จากสถานศึกษาแห่งหนึ่งเพื่อให้ได้รับการรับรอง (Accreditation) ในสถานศึกษาอื่นในสมรรถนะเดียวกัน ปัญหาอุปสรรคที่พบคือ สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา มีข้อจำกัดและเงื่อนไขหลายประการ ที่ทำให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาตอนต้น) ไม่สามารถเข้าถึงระบบระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)

ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ควรมีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไข ระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ของผู้เรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาตอนต้น) เพื่อให้เข้าถึงระบบการเทียบโอนความรู้ได้ง่ายขึ้นและเป็นแรงจูงใจต่อการศึกษาต่อในอาชีพของผู้เรียนต่อไป โดยหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ที่มีความตระหนักถึงประโยชน์ในระบบวัดผลรองรับมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) มีการพัฒนาทักษะวิชาชีพ (Skill Certificate) โดยการพัฒนาทักษะและสมรรถนะวิชาชีพ (Up-Skill, Re-Skill) พัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา : CLC มีการบูรณาการวิชาสามัญและวิชาชีพในชุดวิชาเดียวกัน เชื่อมโยงการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อสะสมหน่วยการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ ในการจัดการอาชีวศึกษา โดยจัดทำข้อตกลง (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ สามารถเทียบโอนหน่วยกิตหรือประสบการณ์จากสถานศึกษาแห่งหนึ่งเพื่อให้ได้รับการรับรอง (Accreditation) ในสถานศึกษาอื่นในสมรรถนะเดียวกัน ปัญหาอุปสรรคที่พบคือ สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา มีข้อจำกัดและเงื่อนไขหลายประการ ที่ทำให้ผู้เรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาตอนต้น) ไม่สามารถเข้าถึงระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ควรมีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไข ระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ของผู้เรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาตอนต้น) เพื่อให้เข้าถึงระบบการเทียบโอนความรู้ได้ง่ายขึ้น และเป็นแรงจูงใจต่อการศึกษาต่อในอาชีพของผู้เรียนต่อไป

8.2 ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ การจัดทำระบบวัดผลรองรับมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ

1) การอบรมอาชีพเสริมเพื่อการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) และทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ผู้เรียน

- (1) มีการเตรียมความพร้อมจัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน สาขาช่างกลึง ระดับ 1 และสาขาช่างไฟฟ้ากำลังภายในอาคาร ระดับ 1 ตัวอย่างการดำเนินการ ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพพล
- (2) จัดให้มีศูนย์ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานระดับ 1 สาขาช่างกลึงและสาขาติดตั้งไฟฟ้า ตัวอย่างการดำเนินการ ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพหนองสองห้อง
- (3) จัดให้มีการจัดอบรมโครงการต่างๆ เชิญวิทยากรภายนอกให้ความรู้ ทักษะใหม่ๆ เพิ่มสมรรถนะและทบทวนทักษะ โดยมีตัวอย่างการดำเนินการ ดังนี้

- วิทยาลัยการอาชีพหนองสองห้อง จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ ปวช.67, ปวส.67
- วิทยาลัยการอาชีพหนองสองห้อง จำนวน 1 หลักสูตร ได้แก่ ช่างกลึงและช่างติดตั้งไฟฟ้า
- วิทยาลัยการอาชีพกระนวน จำนวน 8 หลักสูตร ได้แก่ ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์ไฟฟ้า การบัญชี คอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีดิจิทัล การโรงแรม
- วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีขอนแก่น จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2567 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567

- (4) จัดให้มีหลักสูตรที่เชื่อมโยงมาตรฐานอาชีพหรือมาตรฐานสากล การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน และหลักสูตรการฝึกอบรมที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานอาชีพ ที่เชื่อมโยงระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ในหลักสูตรตามระดับการศึกษากับระดับสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานอาชีพ ระบบการสะสมและเทียบโอนหน่วยการเรียนรู้ (Credit Bank) จากมาตรฐานอาชีพ โดยมีตัวอย่างการดำเนินการ ดังนี้

- ศึกษา รวบรวมข้อมูลสภาพการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยง ฯ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย วิทยาลัยอาชีวศึกษา จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด วิทยาลัยการอาชีพพนมไพร วิทยาลัยเทคนิคสุวรรณภูมิ และวิทยาลัยเทคนิคเกษตรวิสัย และโรงเรียนจำนวน 16 แห่ง

- วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด ร่วมกับโรงเรียนภาคีเครือข่ายจัดทำ MOUจัดทำหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา

- หลักสูตรอังกฤษธุรกิจ ระหว่างโรงเรียนพนมไพรวิทยาคาร วิทยาลัยการอาชีพพนมไพร วิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์

- หลักสูตรปรับพื้นฐาน วิทยาลัยเทคนิคสุวรรณภูมิ กับโรงเรียนจตุรคามพัฒนา

- วิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด กับโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด 8 แห่ง จัดทำ หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น งานเขียนโปรแกรมควบคุมหุ่นยนต์อัตโนมัติขนาดเล็กและหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น งานควบคุมอุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ด้วยสมองกลฝังตัว

- วิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด กับโรงเรียนธวัชบุรีวิทยาคม จัดทำจำนวน 4 หลักสูตร ได้แก่ สาขาวิชาคหกรรม ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

วิทยาลัยการอาชีพร้อยเอ็ด กับโรงเรียนธวัชบุรีวิทยาคม					
แผนก	รหัสวิชา	รายวิชา	จำนวน ชั่วโมง	ครูผู้สอน	จำนวนนักเรียน (คน/ค่าวัสดุฝึก (บาท)
คหกรรม	1402-3303	อาหารว่างยอดนิยม	75	นางสาวจตุพร กลางกัลยา	19 คน / 1,900 บาท
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	1204-1304	โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับงานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ Adobe InDesign	75	นางสาวรุ่งนภา อินทมาตย์	22 คน / 2,200 บาท
การตลาด วันจันทร์ 10.00-12.00 (สอนนอกสถานที่)	1202-1201	การขาย	75	นางสาวนวลพรรณ ทองประดับ	18 คน / 900 บาท
ช่างยนต์ วันจันทร์ 10.00-12.00 (สอนนอกสถานที่)	1101-2301	งานซ่อมเครื่องยนต์แก๊สโซลีนเล็ก	75	นายปิ่นพงศ์ ไชยนคร	29 คน / 2,900 บาท

กิจกรรมที่จะดำเนินการต่อไป

นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงฯ สรุปผล สะท้อนผล แลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงฯ พร้อมทั้งเผยแพร่หลักสูตร ฯ

2) การพัฒนาสมรรถนะอาชีพให้แก่กลุ่มผู้เรียน การอบรมอาชีพระยะสั้น

มีการจัดการหลักสูตรระยะสั้นการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพ ให้แก่ผู้สนใจ ทั้งนักเรียน และบุคคลภายนอก รวมถึงการขับเคลื่อนอบรมระยะสั้นให้แก่โรงเรียนขยายโอกาสและชุมชน เปิดการจัดการเรียน การสอนระยะสั้นให้กับชุมชน ประชาชน และผู้ที่ขาดโอกาสในการเรียนรู้ โดยมีตัวอย่างการดำเนินการ ดังนี้

- วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น และวิทยาลัยเทคนิคนครขอนแก่น จัดหลักสูตรระยะสั้นการเรียน การสอนในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมใน สาขาช่างเชื่อมโลหะและเทคนิคโลหะ และสาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ให้กับ ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางจังหวัดขอนแก่น

- วิทยาลัยเทคนิคขอนแก่นมีการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นการซ่อมจักรยานยนต์ไฟฟ้า ให้กับนักเรียน นักศึกษา

- วิทยาลัยการอาชีพพลจัดอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นให้แก่ นักเรียนในสังกัด สพฐ. และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่ใกล้เคียง จำนวน 17 หลักสูตร

3) การเสริมสร้าง สนับสนุน และแสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการขอรับ รongมาตรฐานวิชาชีพ มีการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการขอรับรองมาตรฐานวิชาชีพ โดยมีตัวอย่างผลการดำเนินการ ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพพล มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันฝีมือ แรงงาน 6 ขอนแก่น ในการจัดทดสอบให้ครูและนักเรียน ในสาขาการเขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์ ระดับ 1

8.3 ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ตารางที่ 1 แสดงปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และผลที่คาดว่าจะได้รับ

ปัญหา/อุปสรรค	แนวทางการแก้ไขปัญหา	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. สถานศึกษาบางแห่งมี งบประมาณในการดำเนินงานไม่ เพียงพอ เป็นเหตุให้การจัดการ เรียนการสอนในรูปแบบทวิภาคีไม่ สามารถดำเนินการต่อเนื่องได้	สถานศึกษาสรรหางบประมาณ เพิ่มเติมเพื่อดำเนินการจัดการ เรียนการสอนให้ต่อเนื่อง	หน่วยงานทางการศึกษา สามารถเทียบโอนหน่วยกิตหรือ ประสบการณ์จากสถานศึกษา แห่งหนึ่งเพื่อให้ได้รับการรับรอง (Accreditation) ในสถานศึกษา อื่นในสมรรถนะเดียวกัน
2. สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา มี ข้อจำกัดและเงื่อนไขหลายประการ ที่ทำให้ผู้เรียนในระดับการศึกษา ภาคบังคับ (มัธยมศึกษาตอนต้น) ไม่สามารถเข้าถึงระบบระบบ ธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา	ทบทวนเงื่อนไขในการเข้าถึงระบบ ระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) เพื่อปรับให้เหมาะสมกับ แต่ละบริบทในพื้นที่	
3. สื่อการเรียนการสอนหรือครุภัณฑ์ ไม่ทันสมัยในการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรที่เปิดสอน	จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อ ครุภัณฑ์ที่ทันสมัยในการจัดการ เรียนการสอน	

8.4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- (1) มีหลักสูตรด้านอาชีพกับหน่วยงานอาชีวศึกษาส่งเสริมศักยภาพให้แก่ผู้เรียน (Upskill) และส่งเสริมให้เกิดทักษะใหม่ด้านอาชีพ (Reskill) ในการจัดการเรียนการสอนหลากหลาย
- (2) ผู้เรียนที่เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนตามความถนัดและความสนใจ สามารถนำทักษะการปฏิบัติฝึกเป็นหน่วยกิตในสถาบันอาชีวศึกษา เทียบโอนหน่วยกิตสะสมไว้และศึกษาต่อสายอาชีพได้ตามความต้องการ ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน
- (3) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในการดำเนินการรวมถึงการส่งครูผู้สอนเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง

8.5 ข้อเสนอแนะ

- (1) สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ควรมีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไข ระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) ของผู้เรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาตอนต้น) เพื่อให้เข้าถึงระบบการเทียบโอนความรู้ได้ง่ายขึ้นและเป็นแรงจูงใจต่อการศึกษาต่อในอาชีพของผู้เรียนต่อไป
- (2) ควรมีความร่วมมือกับสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เพื่อใช้ในการสะสมหน่วยกิต และผลการเรียนของผู้เรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ (มัธยมศึกษาตอนต้น) ผ่านระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)
- (3) ควรปรับปรุงหลักสูตรโครงการเทียบโอนความรู้เทียบระดับการศึกษามิติความรู้ความคิดให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้เรียน
- (4) ควรจัดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางเพื่อให้ความรู้แก่ผู้เรียนก่อนสำเร็จการศึกษา
- (5) ควรมีงบประมาณขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง และขยายผลต่อไปจัดสรรงบประมาณในการนำนักเรียน นักศึกษาเข้ารับการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ
- (6) สถานศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนแบบหลากหลาย และสามารถลดภาระแก่นักเรียนและผู้ปกครอง
- (7) ควรจัดทำแนวทางการเข้าทดสอบมาตรฐานฝีมือโดยแยกสายอาชีพ

8.6 รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)